

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/187813,Zakonczono-trzeci-etap-prac-na-terenie-dawnego-poligonu-Brus-w-Lodzi.html>
11.03.2026, 16:56

Zakończono trzeci etap prac na terenie dawnego poligonu Brus w Łodzi

W dniach 29 maja - 30 czerwca 2023 r. zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji we współpracy z Instytutem Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego przeprowadził III etap prac na terenie dawnego poligonu Brus w Łodzi. Celem badań było odnalezienie szczątków ofiar terroru niemieckiego i komunistycznego.

W miejscu, w którym prowadzone były prace w okresie okupacji funkcjonował plac wojskowy ze strzelnicą. Niemcy wykonywali tam egzekucje i grzebali ciała zamordowanych Polaków. Po wojnie teren wykorzystywały władze komunistyczne, także - według zachowanych relacji - do potajemnych pochówków ciał zamordowanych żołnierzy podziemia antykomunistycznego.

Działania prowadzone przez BPiI w tym roku i w latach 2021-2022 dążyły do odnalezienia szczątków żołnierzy podziemia niepodległościowego, m.in. Stanisława Sojczyńskiego „Warszyca”, legendarnego dowódcy, żołnierza AK, twórcy Konspiracyjnego Wojska Polskiego i jego pięciu podkomendnych - straconych w Łodzi 19 lutego 1947 r. na podstawie wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego.

Prace prowadzono w oparciu o zdjęcia lotnicze pozyskane z zasobów wojskowych archiwów i zeznań prokuratora wojskowego Henryka Szweda, który był przy egzekucji żołnierzy podziemia antykomunistycznego.

Latem ubiegłego roku na Brusie odnaleziono niepełny szkielet jednej osoby. Szczątki nie znajdowały się w układzie anatomicznym, lecz były wtórnie przemieszane. Materiał kostny został skierowany do dalszych badań genetycznych.

W tegorocznym etapie przebadano teren o powierzchni ponad 30 arów. W badanych miejscach nie odnaleziono ludzkich szczątków.

Na łódzkim Brusie badania prowadzone były również przez zespół prof. Mariana Głoska (UŁ) w latach 2008-2016. W ich wyniku na przebadanej części terenu dawnego poligonu odnaleziono szczątki 113 osób. Cztery z nich - ofiary niemieckich zbrodni z jesieni 1939 r. udało się zidentyfikować. Wcześniej, w 1965 r. z poligonu ekshumowano szczątki 40 ofiar rozstrzelanych przez Niemców.

BPiI

5.07.2023 r.

